

*Безлюдний Р. О.
к. п. н., доцент
УДПУ ім. Павла Тичини*

ДО ПИТАННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У ВНЗ

Протягом останніх десятиріч у системі вищої освіти України спостерігається характерна тенденція до посилення інноваційності у сфері підготовки педагогічних кадрів. Однак, використання новітніх підходів розвитку системи національної освіти не дасть очікуваних результатів без внутрішнього прагнення вчителя до змін, без його принципової переорієнтації на інноваційний підхід.

Питання освітніх інновацій в процесі вивчення іноземних мов наразі є дуже актуальним як у вітчизняному, так і міжнародному просторі. Вагомий внесок у розроблення цієї проблеми зробили С. Сисоєва та И. Злотникова. На сучасному етапі продовжується активне дослідження питань пов'язаних із застосуванням інноваційних технологій у вищій школі, а саме: С. Боднар (використання Інтернет-технологій у системі автономного вивчення професійно-орієнтованої іноземної мови студентами немовних спеціальностей), М. Виноградова (інноваційна спрямованість педагогічної діяльності викладачів іноземних мов вищої школи), О. Гончарова (педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до інноваційної діяльності), Н. Криворучко (інноваційні педагогічні технології під час професійної підготовки майбутніх фахівців), С. Яблоков (особливості застосування інноваційних технологій у процесі формування культури професійного спілкування майбутніх учителів іноземних мов). Аналізуючи зарубіжні дослідження варто відмітити значний вклад у зазначену проблему И. Злотникової (Формирование информационной компетенции будущего учителя-предметника в педагогическом вузе).

Інновації у змісті освіти, його парадигмах закономірно потребують відповідного оновлення технологій, що, зазвичай, розглядаються в теорії як навчальні, виховні й управлінські [7, С.15]. Сьогодні поняття «технологія»

використовується у багатьох словосполученнях: «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання» та має понад три сотні тлумачень залежно від того, як автори визначають структуру й складові освітнього процесу.

Такі освітні інновації базуються на принципах, які відбивають специфіку предмету, що вивчається, зокрема іноземної мови, та самого середовища навчання: відкритість, інтегративність, системність, послідовність, інтерактивність, наочність презентації матеріалу, багатоаспектність і надмірність усіх компонентів середовища.

Найбільш ефективними та результативними серед освітніх інновацій, які сприяють вивченню іноземних мов, на нашу думку, є інтерактивні технології, які надають навчальному процесу діалогічного характеру, нові інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) з цілим рядом прикладних засобів, які дозволяють значно удосконалити та полегшити вивчення іноземної мови та Web-технології, які дозволяє реалізувати дидактичний принцип наочності за рахунок широкого застосування мультимедіа – статичної та динамічної (анімованої) графіки, відео, звуку.

Інтерактивна модель навчання передбачає застосування інтерактивних технологій, загальною ознакою яких є принципи інтеракції: багатостороння комунікація, взаємодія і взаємонавчання студентів, кооперована навчальна діяльність з відповідними змінами у ролі і функціях як тих, хто навчається, так і викладачів. Така модель передбачає і особливе розуміння заняття у ВНЗ як форми навчання, яке ґрунтується на технологічному підході.

За інтерактивного навчання відбувається взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці) де і студент, і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Викладач під час інтерактивного навчання виступає як організатор процесу навчання, консультант, фасілітатор, який ніколи не «замикає» навчальний процес на собі. Головними у процесі навчання є зв'язки між студентами, їхня взаємодія і

співпраця. Результати навчання досягаються взаємними зусиллями учасників процесу навчання, студенти беруть на себе відповідальність за результати навчання.

ІКТ надають можливість інтенсивного самостійного навчання, пропонують цілий ряд автентичного навчального матеріалу за допомогою Інтернету, надають можливість використовувати навчальні програми, записані на CD та DVD, можливість безпосереднього спілкування через e-mail, Skype, відкривають доступ до дистанційного навчання, залучаючи тим самим все більшу кількість студентів.

Інтернет створив можливість для дистанційної форми навчання. Дистанційне навчання – це нова організація освітнього процесу, яка базується на принципі самостійного навчання студента. Дистанційне навчання надає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладання матеріалу, широко використовувати найкращі навчальні ресурси, надає можливість студентам обирати місце та час навчання, підвищуючи його творчий і інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютерною технікою і самостійно приймати рішення.

Web-технології можна застосовувати й при відсутності доступу до Інтернету: навчальні матеріали у вигляді Web-сайтів, розміщених на локальному сервері, на жорсткому диску, на різних електронних носіях інформації.

Отже, узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що освітні інновації допомагають студентам у написанні презентацій, проектів; стимулюють самостійну діяльність студента; формують уміння орієнтуватися у світовому інформаційному просторі.